

Editoriaal

Panta rhei – “alles stroomt”, schreef ik al in een vorig editoriaal. Maar sinds 24 februari zijn we getuige van een oorlog in “ons” Europa. Hiermee staan we niet voor een kabbelende stroom of een stroomversnelling, maar hebben we – zoals alle Europese landen – te maken met een regelrechte dijkbreuk. In Europees en Trans-Atlantisch verband wordt nu dringend gestreefd naar veiligheidsstructuren die opnieuw *fit for purpose* zijn. Want wat waardevol is – vrede, democratie, voorspoed en welzijn – verdient beschermd te worden. Deze bescherming is nooit definitief verworven, maar vergt een permanente inzet.

In België werden nog voor de Russische inval in Oekraïne een tweetal beslissingen genomen om ons land weerbaarder te maken. Op 1 december vorig jaar ondertekende de regering – voor de eerste maal in de geschiedenis van ons land – een Nationale Veiligheidsstrategie. Dankzij deze nieuwe strategie hebben we eindelijk een geïntegreerd beleid om het hoofd te bieden aan allerhande dreigingen en risico’s die een impact hebben op de vitale belangen van ons land. Op 28 januari keurde de federale regering het STAR plan (*Security, Technology, Ambition en Resilience*) voor Defensie goed. Het is een actualisering van de Strategische Visie op Defensie van 2016, die volledig past in het kader van deze Nationale Veiligheidsstrategie en daarbij ook de focus legt op “duale” capaciteiten, d.i. voor zowel civiel als militair gebruik. Het plan voorziet tevens in een groeitraject voor het personeelsbestand en een “stabiel en groeiend” budget.

Voor Defensie is het toegekende budget de alfa, maar niet de omega.

Het STAR plan laat het budget voor Defensie tegen 2030 evolueren tot 1,54 procent van het bbp – een percentage dat in zekere mate meer aansloot met wat de overige EU lidstaten anno 2021 besteedden aan hun Defensie. Deze budgetverhoging betekent een heuse trendbreuk. Dit verdient zeker de nodige erkenning, maar ondertussen hebben meerdere Europese geallieerden beslist om naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne ook op hun beurt hun defensiebudgetten verder en aanzienlijk te verhogen, niet zelden met het objectief om het vrij snel op 2 procent van hun bbp te brengen. Hiermee staan we in ons land voor nieuwe voldongen feiten en bijgevolg nieuwe evaluaties. Onze regering heeft alvast beslist om in eerste instantie gedurende deze legislatuur bijkomend één miljard euro uit te trekken voor dringende aankopen door Defensie. Of en hoe het defensiebudget (de alfa) in ons land verder zal evolueren, is nog de vraag.

De omega voor Defensie is haar doeltreffendheid, permanent bekwaam zijn om solidair met haar partners effectief te kunnen optreden in crisissomstandigheden, waar en wanneer vereist. Op nationaal niveau heeft Defensie in de voorbije maanden bewezen dat de burger in eigen land op haar kan rekenen. Het was “kantje boord”, het kon nog net. Samen met de binnenlandse partners wordt nu nagegaan welke lessen er getrokken dienen te worden. In internationaal verband kan de norm van 2 procent van het bbp misschien als een fetisj worden afgedaan. Wat telt, is dat Defensie zich permanent kan aandienen als partner die gelijkwaardig lusten en lasten deelt, zowel in de EU als binnen de NAVO en de VN.

Op geopolitiek vlak tekent zich nu een nieuwe *mindset* af, die een impact heeft op onze veiligheidsstructuren. Voor de nodige **heropbouw** van een gepaste Defensie is er ook in ons land een nieuwe “**mind-set**” vereist. Er dient **inventief geïnvesteerd** te worden, op elk vlak, ook in het personeel. Hiermee staat of valt Defensie als doeltreffende structuur.

Rekrutering, retentie, het permanent opbouwen van expertise door deel te nemen aan internationale trainingen en operaties, het doorgeven van kennis aan de nieuwkomers, een gepaste werk privébalans kunnen bieden aan een zeer diverse generatie van nieuwe medewerkers, in een infrastructuur die *up to date* is, en een “gepaste” verloning kunnen uitkeren: al deze elementen staan nu zeer centraal in het investeringsplan van Defensie.

De competitie op de **arbeidsmarkt** om gepast talent aan te aantrekken is immers gekend. Defensie dient dus ook de vrijheid te krijgen om **deze competitie aan te gaan**, met een geëigend personeelsbeleid en passende statuten – een essentieel deel van de nieuwe *mindset*.

Het professionalisme van Belgische militairen wordt alom erkend. Dit is evenwel nooit definitief verworven. Om het te bestendigen moet er blijvend innovatief geïnvesteerd worden met een ***fit for purpose defensiebudget***.

Brigadegeneraal van het vliegwezen b.d. Jo Coelmont
Lid van het redactiecomité.